

ANDREANUM 800

Joi, 12 decembrie 2024

2024. december 12., csütörtök

Donnerstag, den 12. Dezember 2024

ANDREANUM 800

Conferință internațională privind istoria medievală a sașilor din Transilvania / Nemzetközi konferencia az erdélyi szászok középkori történelméről / Internationale Tagung zur Geschichte der Siebenbürger Sachsen im Mittelalter

Loc de desfășurare / Helyszín / Tagungsort: UBB, Aula „Regele Ferdinand I”, str. Napoca nr. 11, Cluj-Napoca / BBTE, I. Ferdinánd király-díszterem, Jókai / Napoca u. 11. sz., Kolozsvár / BBU, Aula „Regele Ferdinand I”, Napoca-Str. Nr. 11, Klausenburg

9:00–9:40 **Deschiderea conferinței / Köszöntők / Eröffnung der Tagung:** Ovidiu GHITTA (UBB FIF), BOGDÁNDI Zsolt (EME), NAGY Róbert (BBTE MTI), Rudolf GRÄF (ICSUS), Thomas ȘINDILARIU (DRI, AKSL)

CADRUL POLITIC / KÖZTÖRTÉNETI KERETEK / POLITISCHER KONTEXT
Moderator / Szekcióvezető / Moderation: Lupescu Makó Mária

„fideles hospites nostri Theuthonici Ultrasilvani ... vocati fuerant a piissimo rege Geysa”

9:40–10:00 Paul NIEDERMAIER (Academia Română, ICSUS): *Premisele emiterii Diplomei Andreene* [Az Andreanum kibocsátásának előzményei / Voraussetzungen für die Erlangung des Goldenen Freibriefs]

„Datum anno ab incarnatone Domini MCCXXIII, regni autem nostri anno vicesimo primo”

10:00–10:20 ZSOLDOS Attila (MTA, HUN-REN BTK TTI): *Az Andreanumhoz vezető utak* [Căile emiterii Diplomei Andreene / Wege zum Andreanum]

10:20–10:40 Thomas ȘINDILARIU (DRI, AKSL): *Diploma Andreană și problema Ordinului Teuton în Țara Bârsei* [Az Andreanum és a Német Lovagrend barcasági törekvései / Das Andreanum und der Deutsche Orden im Burzenland]

10:40–11:00 Întrebări, discuții / Kérdések, vita / Fragen und Diskussionen

11:00–11:20 Pauză de cafea / Kávészünet / Kaffeepause

CADRUL JURIDIC ȘI SOCIAL / JOGI ÉS TÁRSADALMI KERETEK / RECHTLICHES UND GESELLSCHAFTLICHES UMFELD

Moderator / Szekcióvezető / Moderation: Derzsi Júlia

„eis reddidimus libertatem”

11:20–11:40 SZENDE Katalin (CEU): *Az Andreanum helye a korabeli hospes- és városkiváltságok között* [Locul Diplomei Andreene în rândul privilegiilor de oaspeți și cele orășenești / Die Stelle des Andreanums in der Reihe der damaligen Siedlerrechte und Stadtprivilegien]

„a Waras usque in Boralt cum terra Siculorum et terra Daraus unus sit populus”

11:40–12:00 HEGYI Géza (EME JZSKI): *Szeben vármegyétől Hétszékig* [De la comitatul Sibiu la Cele Șapte Scaune: câteva considerații / Vom Komitat Hermannstadt zu den Sieben Stühlen: einige Anmerkungen]

„nullum presumat statuere in predictis comitatibus nisi sit infra eos residens et ipsum populi eligant”

12:00–12:20 Konrad GÜNDISCH: *Dezvoltarea elitei săsești: de la greavi la întreprinzători* [A szász elit fejlődése a gerébektől a vállalkozókig / Die Entwicklung der sächsischen Elite: von Gräfen zu Unternehmern]

12:20–12:40 Întrebări, discuții / Kérdések, vita / Fragen und Diskussionen

12:40–13:40 Pauză de prânz / Ebédszünet / Mittagspause

13:40–14:20 „Andreanum 800 de ani: lege și constituție la sașii transilvăneni” – Inaugurarea și prezentarea expoziției [„Az Andreanum: 800 év törvény és önkormányzat az erdélyi százoknál” c. kiállítás megnyitása, bemutatása / „Andreanum. 800 Jahre Recht und Verfassung der Siebenbürger Sachsen” – Eröffnung der Ausstellung] (Thomas Șindilariu)

PRIVILEGII ȘI OBLIGAȚIUNI ECONOMICE ȘI MILITARE / KATONAI ÉS GAZDASÁGI KÖTELEZETTSÉGEK, KIVÁLTSÁGOK / MILITÄRISCHE, WIRTSCHAFTLICHE PRIVILEGIEN UND VERPFLICHTUNGEN

Moderator / Szekcióvezető / Moderation: Rűsz-Fogarasi Enikő

„quingentas marcas argenti dare teneantur annuatim”

14:20–14:40 DRASKÓCZY István (ELTE BTK): *Az erdélyi százok királyi adója* [Taxa regală a sașilor transilvăneni / Die Königssteuer der Siebenbürger Sachsen]

„mercatores eorum ubicumque voluerint in regno nostro libere et sine tributo vadant”

14:40–15:00 WEISZ Boglárka (HUN-REN BTK TTI): *A százok kereskedelmi kiváltságai*
[Privilegiile comerciale ale sașilor / Handelsprivilegien der Sachsen]

„milites vero quingenti infra regnum ad regis expeditionem servire deputentur”

15:00–15:20 Liviu CÎMPEANU (ICSUS): *Individualitatea politică și militară a sașilor de la Andreanum la uniunile naționale medievale ale Transilvaniei în secolele XV-XVI* [A száz közösség politikai és katonai jellegzetességei az Andreanumtól az erdélyi három rendi nemzet szövetségéig / Die politische und militärische Eigenständigkeit der Sachsen vom Andreanum bis zu den Bündnissen der mittelalterlichen Nationen Siebenbürgens im 15. und 16. Jahrhundert]

15:20–15:40 Întrebări, discuții / Kérdések, vita / Fragen und Diskussionen

15:40–16:00 Pauză de cafea / Kávészünet / Kaffeepause

**PRIVILEGII BISERICEȘTI, CULTURA SCRISULUI, ARTĂ /
EGYHÁZI KIVÁLTSÁGOK, ÍRÁSBELISÉG, MŰVÉSZET /
KIRCHLICHE PRIVILEGIEN, SCHRIFTLICHKEIT, KUNST**
Moderator / Szekcióvezető / Moderation: Gálfi Emőke

„unicum sigillum habeant, quod apud nos et magnates nostros evidenter cognoscantur”

16:00–16:20 Alexandru ȘTEFAN (UBB TRANS.SCRIPT): *Practica sigilară a provinciilor săsești în sîajul Andreanum-ului* [A száz székek pecséthasználata az Andreanum nyomán / Die Siegelpraxis der sächsischen Provinzen nach dem Andreanum]

„sacerdotes vero suos libere eligant ... et ipsis decimas persolvant”

16:20–16:40 KOVÁCS Mihai (MPPT, UBB TRANS.SCRIPT): *A száz dékánságok és az erdélyi püspökség viszonya a késő középkorban* [Relația dintre decanatele săsești și episcopatul din Alba Iulia în Evul Mediu târziu / Das Verhältnis der sächsischen Dekanate zum siebenbürgischen Bistum im Spätmittelalter]

16:40–17:00 Ciprian FIREA (IAIACN): *Andreanum-ul și premisele patronajului artistic al preoților sașilor transilvăneni în Evul Mediu: câteva considerații* [Az Andreanum és a száz papság műpártolásának kezdetei – néhány észrevétel / Das Andreanum und die Prämissen des Kunstmäzenatentums der siebenbürgisch-sächsischen Pfarrer im Mittelalter: einige Anmerkungen]

17:00–17:20 Întrebări, discuții / Kérdések, vita / Fragen und Diskussionen

17:20–17:40 Pauză de cafea / Kávészünet / Kaffeepause

MEMORIA ISTORICĂ / UTÓÉLET / HISTORISCHE ERINNERUNG

Moderator / Szekcióvezető / Moderation: Hegyi Géza

„petentes a nobis cum instantia ut ipsam ratificare et approbare ac nostro dignaremur privilegio confirmare” (1317)

17:40–18:00 RÁCZ György (MNL OL): *Az Andreanum szövegének hagyományozódása*
[Transmiterea textului Diplomei Andreene / Die Überlieferung des Andreanum-Textes]

„Ut autem hec, que ante dicta sunt, firma et inconcussa permaneant in posterum”

18:00–18:20 SZEGEDI Edit (BBU AIBDS): *Az Andreanum a szász történetírásban*
[Diploma Andreană în istoriografia săsească / Das Andreanum in der sächsischen
Geschichtsschreibung]

18:20–18:40 LUPESCU MAKÓ Mária (BBTE MTI): *Az Andreanum emlékezete a román történetírásban* [Diploma Andreană în istoriografia românească / Das Andreanum in der rumänischen Geschichtsschreibung]

18:40–19:00 Întrebări, discuții, închiderea conferinței / Kérdések, vita, a konferencia zárása
/ Fragen und Diskussionen, Abschluss der Konferenz

19:00– Cină / Vacsora / Abendessen

Abrevieri / Rövidítések / Abkürzungen:

AKSL = Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde e.V. Heidelberg

BBTE MTI = Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Magyar Történelmi Intézet

BBU AIBDS = Babeş-Bolyai Universität, Abteilung für Internationale Beziehungen und
Deutsche Studien

CEU = Central-European University, Viena

DRI = Guvernul României, Departamentul pentru Relații Interetnice, București

ELTE BTK = Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Budapest

EME JZSKI = Erdélyi Múzeum Egyesület, "Jakó Zsigmond" Kutatóintézet

HUN-REN BTK TTI = HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont,
Történettudományi Intézet, Budapest

IAIACN = Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj-Napoca al Academiei Române

ICSUS = Institutul de Cercetări Socio-Umane din Sibiu al Academiei Române

MNL OL = Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Budapest

MPPT = Muzeul Palatului Principilor Transilvaniei, Alba Iulia

MTA = Magyar Tudományos Akadémia, Budapest

UBB FIF = Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie

UBB TRANS.SCRIPT = Universitatea Babeş-Bolyai, TRANS.SCRIPT Centrul de
Diplomatică și Paleografie Documentară Medievală, Cluj-Napoca

Organizatori /
Szervezők /
Veranstalter

KOLOZSVÁRI
MACYAR
TÖRTÉNETI
INTÉZET

Sponsori /
Támogatók /
Förderer

